

MÓRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politeisni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. V. Év.

Márkisevei, 1926. szeptember 19

Broj 38. Szám.

Korektnoszt.

Trianonszka mirovna pogodba, ki je szklenjena med nasov j vogrszkov dr'zavov, vszebúje tekszt táksi, z sterim sze je nasa dr'záva obvézala postúvati i z podrejenimi oblászti vzdr'zati vsze návade i zákone v tiszti pokrajínaj, ki szo po szvetovnoj bojni i mirovnoj pogodbi bilé k nyé prikapsene. Usztáva (alkotmány) nase dr'záve pa predpisúje vszem národnosztam i vadlúvanyam szlobodcsino i ednáko-právnooszt. Csi je vsze tó tak zagvúsano, ali je národ tak dönok prisziljeni poszebne molbe i prosnye vlagati zató, da sze naj prineseni predpiszi i zakoni v postenyé vzdr'závajo? Miszlímo ka bi tó nikaj k nekultornomi bíló dosztójno, témböle, ár sze tó protiví 'ze z szamim morálnim zakonom i cslovekalúbeznoosztjov.

Kak dugo 'ze naglásamo, ka vszi zakoni, potrdjeni od prvése vládavine szo valáni v Prekmurji tak dugo. kak dugo nega prineseni drúgi nóvi, za Jugoszlavíjo celo prineseni. Politicsna szodníja, kelko nyé je tó mogócse, naimre polszko-policijszke, 'zivínoveterinarszke, lovszke itd. zákone núca tiszte, ki szo bílé pod prvšem re'zimom túdi valáni. Okrajna szodníja 'ze száma ausztrijszke ali rédko szrbszke zákone núca. Na ali tú je 'ze szkoro vszedno, ár hüdodelsztvo sze more i sze naj kaznúje na skodo hüdobnyáka. Tó szo szvetszki, dr'závni zakoni. Jesztejo pa túdi verszki zakoni, ki sze po gorányi predpiszi rávnotak morejo vzdr'zati (katolicsanszki, evangelicsanszki i izr.) kak vszi drúgi.

Med verszkimi zakoni na príliko evangelicsanszka cérkev má szvoje zákone na fundamenti prinesene usztáve, na podlagi steri májo té cérkvi funkcionárje predpiszane pravice i dúznosztí rávnotak kak nyé pripadniki — verniki. Po té zakonaj sze térja, ravna ev. cérkev od distrikta. Szamorazmeto je, ka je té zákone pripoznala i potrdila prénnya vládavina, ergo kak táksi valájo escse i dnez i tak dugo, dokecs od denésnye sinode ('zinata) prinesena nóva usztáva i zakoni od nyeg. vel. kralá potrdjeni nebódo.

Té ev. cérkvi zakoni vszebújejo paragrafe, napodlagi ki sze pri vszákóm prepéri lehko ob-

lászti pomócse proszi, ki je dúzna tó dati. Dokecs né nóvi, pa na podlagi sztári zakonov, ki szo bílí potrdjeni od tiszte vládavine, od stere je Prekmurje odcepleno ár szo tiszti escse i dnezden valáni za autonomno ev. cérkev tak, kak je dúzna oblászti posztópati. Zató korektno posztópati oblász-tam. kak vzdr'zati vernikom je dúznoszt. Tó je nevtájivo tak, zató pa je eden govornik v szvojem toasztí na banketti po poszvetsúvanyí nepopúsztílvó falingo vcsíno té, gda je kak edno proszo oblászti naj vpostúje ev. cérkevne zákone. Csi je za prísesztne cérkevne zákone miszlo tó

prosziti, je szfálo, ár gde jeszte oblászti, ki bi nebi dúzna bíla vzdr'zati od kralá potrdjene zákone? Csi je pa govornik miszlo na vezdaj escse valáne c. zákone, je vcsíno tó nekorektno, v skodo ev. cérkvi. Ár csi oblászti nescse priszkocsiti v dáni prílikaj i v po cerkveni zakonaj oblász-tam predpiszani potrebaj, te jeszte tam ev. cérkvi najvisja oblászti trbê tó prijavití nyé i ona na kompeten'nom meszti 'ze bóde priszkrbêla za pravoveljavnooszt cérkevni zakonov, né sze pa kak edno moliti za idócse pravice.

Z pravícov z vdignyenov glavóv napré — korektno!

Poszvetsenyé ev. dijacskoga dôma.

Preinócso nedelo szept. 12-ga szo Prekmurszki evangelicsanje nepozábleni lépi ószvetek meli v-Murskoj Soboti; poszvetsávali szo i prékdáli szvojemí pozványi gori posztávleni i dokoncsani ág. ev. diacski dom, steri je z-dobrovolni áldovov posztávleni gori. Prijéto, toplo vrémen je bíló i tak prípravno, da sze je v-jezerkaj szpráviló vkúp lúdsztvo brezi rázlocska vere národnosztí i politicsnoga obcsüténya, eden toga ovoga postúvájócsi, z-ete kraj Múre 'zivócsi národ je i eto pát pokázao szvoje 'koreno dobro návado i bíl'znyi iúbéznoszt.

Odlicsne vizsiko postúvane goszte szmo meli túdi szreco pozdrávlati kakti: Jugoszlovanszki evangelicsánov zacsaszni glávni paszter dr. Popp Filip zagrabecski sinyór ev. 'zinata predszednik, z-Beograda dr. Sárija vszevucseliscsa professzor, Siftár Géza orsz. poszlanec, Sostaréc Ferenc legradszki, Goschenhoffer Henrich Radkersburski dúkovnik, szreszki poglavar g. Lipovšek, kr. biróvíje zasztópnik, dr. Farkas Ferenc biróv, réalne gimnázije direktor g. Vagaja, Pregel, Szever, Justin professzorje, izraelszke verszke obcsine predszednik g. dr. Geiger i dr. Vályi, nadale dr. Sömen, dr. Pintér i dr. Cifrák, zvónté krajnje i Szobote vnógi, zevszákoga sztána vu velíkom racsúni.

'Ze vgojdnó rano je bíló gíbane vu várasí, stero je opomínaló, ka dnez velíki dén bode, vilice szo szpolejáne (ali né z varaske, nego z g. Dobrai-ja dobróte! Red.), da nebode práh, zevszé krajóv je velíka vno'zina prihájala vkúp, gda je pa vlák prisao, sze je líki povóden valíla lúdi vno'zina.

Ob 1/2 10-toj vóri sze je zacs-nola szlú'zba Bo'za. Vu cérkvi szo predgali g. dr. Popp Fillp zagreb. sinyór vu horvacskom, g. Heiner Géza hodóski dúhovnik vu vogrszskom jeziki, obá 'ze dobro poznaníva iszkrenogá govorenýa predgara. Vóné zvúna cérkvi (ár je velíka vno'zina v-cérkev né mogla notri) pa g. Sostaréc Ferenc legradszki dúhovnik, od stero-gá govorenýa szo poszlúhsávci od

navdúsenosztí opojenim i vu dúhi obajanim szpómenkom napunyeni.

Ob 11-toj vóri po szlú'zbi Bo'zój sze je vréd posztavo obhod k-diacskomi dômi. Nájnápé szo sli pod sztrúkovszke bande marsom M. Sobotski ogengaszlicí, diacskoga dôma oszno vleníki i gimnázije szpévní chorus, ev. 'zenszko drústvo, dúhovnici i gosztje, za témi vno'zine jezere, od zvonóv donénýa szprevájani. Na diacskoga dôma presztrano dvoricse sze je komaj polovica verníkov szpráviló notri. Po, pod vodsztvom Justin profesora réalne gimnázije oszno vleníkov na tó príliko píszane hválodávájócsé peszmi lépóm popéványi, sze je zacsno aktus poszvetsáványi. Siftár Károly bodonszki dúhovnik szo v-lépóm szrdce i dúso nadigávájócsém govorenýi blagoszlovíli i prékdáli szvojemí pozványi D. Dom. G. Luthár. Ádám püconszki dúhovnik szo sze szpómeníli z-Kühár Ferencá, i 'znyegove túvárisice Kolossa Júdtke steríva szta diacskoga doma iundátóra bílá. Bagár Ivan 6-toga razréda gimn. vucseník, diacskoga dôma osznovleník je na tó príliko napiszano deklamáció z-velkov navdúsevnoosztjov i napredányem deklamálívaó i vu poszlúhsávco szrdcáj zbúdo ono obcsüténye, da ednók má v-nyem dobiti vrédnoga delavca vu szvojem pozványi. Nakrátci szo escse góvoríli g. Darvas Aladár kri'zevszki, Godina Stevan petróvszki, Kováts Károly szlávecski dúhovnici. K-zaprcki aktusa szo g. Benko Józeff szinyór-szki inspektor v-prebránóm govorenýi prék vzéli vu sinyorié iméni D. dom, szrdcsno szo zahvállíli vszém nazócsi bodócsím, ki szo sze potrdíli pri poszvetsenyé tál vzéti; szrdcá szo pozdrávlali vizsiko postúvane goszte nabúdjaváli oszno vlenike na vrélo vcsenyé i znásánye; zahvállíli szo vszém pob. darítelóm, ki szo áldove prinásali na té szv. cíl porácsali szo ga i nadale vu vréli dúš podpéranýe. Z-glászila sve je zaprtna peszem od gimn. chórusa szpévána. za sterov je obcsinsztvo k-dokoncsétki med navdúsenýem popéválo „Trdí Grád“

ev. cérkevni himnus. Pótóm je obcsinsztvo escse D. dôma presztoze szpoglednólo, vu dúsi i szrdci navdényeno, vu veri pokrepleno i podígnényeno z-lépi szpómenkom razhájalo.

Ob ednoj vóri je vu Dobrai hoteli banket bio, v-sterom je bílúzi 100 kotrig vzéló tál brezi rázlocska i prebéranya sztána. Právi familiszki obed je bio tó, na sterom szo sze lépi prebráni toasztí glászíli i tíha ígra goszlarov razveszeljávala. Toaste szo pravli g. Kováts Stevan sinyór na nyi velicsansztva kralá Alexándra, kak vszé vadlúványi i tak túdi evangeli-csanzszkoga nájvisisega varítela, g. Benkó Józeff siny. inspektor na goszte, Siftár Károly na goszp. glavára na professore, Luthár Ádám na szodníjo od steri sztráni je nadgovor po glavári, po gimn. dírektóri i Farkas Ferenc szódníkí primérno dáni. Zószebno szo pozdrávleni escse dr. Popp sinyór i dr. Sárija profeszor vszevucseliscsa. Dr. Popp sinyór szo pehár zdignóli na vere brátinsztvo, i trplívoszt, stera eti vu tak lépóm miri láda vu rázlocsni verníkov szrdcáj i znásányi.

Sóstarics F. szo 'zenszki szpól pozdrávilí; g. Benko Józeff szo na 'zenszko drústvo, dr. Skerlák na ev. dúhovnike, Godina Stevan na gmajn inspektore, napréhodócse vodítela i áldove prinásájócsé verníke pravli to-ászte.

Po poldnévi ob 3 vóri je 'zenszko drú'ztvo lépi, pobo'zen verszki zvecsarek narédílo, steri je z szledécsím redóvékom koróna bio ószvetka:

a) Csizsár János je na orgolaj orgolao z-virtoóznov vajov eden prelúdium. (Velíka skoda, ka té odlicsni znánc ígrányi, ki je v-dúgi letaj telko veszéli vór szpravo szobot-skomi obcsinsztví, za krátci csasz kak csújemo — odhájo bode odnász).

b) Ritoper Gizela, Pojbics Margit goszpodic sine szo z-milodonécsím glászom szolo popévale i bajavno z-ocsá-rile poszlúšávce.

c) g. dr. Popp Filip sinyór szo napredáványe dr'zali od potúványi v-nemskom országi vu oni várasaj, steri szo vkúpprikapseni z-Luthera 'zitkom.

d) Sostaréc Ferenc legradszki dúhovnik szo odprék-murszskoga národa dúhovne mócsi plemeníti szpodobnooszt dr'zali napredáványi.

Po pobo'znoj molívi i szpéványi sze je z-tém evangelicancov ószvetek dokoncsao i vu verníkov szrdcáj dugo nepozábleni osztáne. CSÚVAR.

Je vsze mogócse?!

Szédmoga t. m. pri bélom sztoli v obedoválníci „Dobrai“ je edem g. erkao, ka hodósko ev. sinyorié szprá-viscse bóde za prikapsenyé k Med'zímurji szklepalo. Té g. sze neszpozna vó z táksi szprávisc, i je na politicsno prikapsenyé miszlo, zató ka je prinýi escse i zvonára odebéránye politicsnoga 'zmája. — Na i ka naj nebóde té g. od szvoje-ga lévoga sztopája tak' túzen, ga pobátrívamo z tem, da je on isztíno meo . . . Szklepalo sze je, da Prekmurszki evangelicsáni sze k Hrvatskim evan-

gelicsánom prikapsijo z verskim szrcóm i blíznyega lúbéznosztjov. Té goszpód szo sze od toga zagvüsalí fúdi, pri prilíki poszvetsüvanya »Diacskoga Doma«, ár szo tam navzöcsi bilí.

* * *

Sztrükovszki muzikanti i niksi krcsmárszki pomagácsi — pri prilíki poszvetsüvanya, szo okóli pónócsi sli domó. V polanszkom lögi idócs, pred nyé sztópita dvá zandára, kak edno napádajócs i ercséta méno idócsim »... prokletne szvine magyaronszke, magyarzski govorite, pojeite i igrate« sztem ze ednoga med nyimi primleta (Büo je z-Brezovec), g^o v te zádnyí tao préci brszata, med sterim szo oni drúgi razbézali. — Sto zná, csi bi té méno idócsi, ki ji je preci biló, tákse kapelszke náture bilí, ka bi sze zgódió tam. Ali bi tó za »magyaronsztvo« vrédno biló?

* * *

Méno idócsé lúdi napádati po nocsi i escse kcoj 'zandári! Mogócsé szo részam vogrszki popévali, i csi szo, je tó né lepša jákoszt vogrszki dobre völe bití, kak pa szlovenszki razbijati, odürjávali? — Ali je tó né agitácija za — horvacsko oblászt? Ó ja i tó urádna!

* * *

Kakse vcsenyé je tó vu té »vajencov-fabrikaj«, ka mládi vajenci po cesztáj ne vze mejo na pamet mímoidócséga drúgoga majsztra, od szamoga cigaret-díma, ka bi sze nve mi pokloníli? Ali tó neszlíhí kcoj k dobromi vcsenyé i obnásanyi? — r — z.

* * *

V ednoj vesznici na Stajeri szo vsze psze mogli posztrélati, ár szo sze z-smarnicsnoga grozdja najeli i odtisztoga zbesznoli — ?

* * *

Grofovszka zemla sze tak pocszazoma razkadí. Ali jeszte sto táksi ka csuva nato, da sze naj neraszkadí túdi i dota tiszti grofovszki szlú'zbenikov, kí szvoje zdrávje i mladost tak verno v nyega szlú'zbo posztavili, ka szí niti vezdaj nevüpa jo posztópiti tó, ka bi próti nyemi za táksó doto energicsno vüpali gori sztópiti, i zavolo steroga nisterni na obcsinszko szkléco májo prítí vu sztaroszti. Szocialen csút, — csuvaj!

Németországi képviselők Jugosláviában.

Beograd. Egy dunai hajóval német birodalmi képviselők vezetésével egy nagyobb csoport érkezett Beogradba a jugoszláv viszonyok tanulmányozása céljából. Különösen a gazdasági és kulturális viszonyok fejlődését teszik figyelmük tárgyává. — A német csoport vezetője Dr. Lösch üdvözlővén Markovics Jován külügyminiszterhelyettest, kifejtette, hogy a német nép a háboru alatt megismerte a szerb népet és nagy tisztelettel viseltetik munkaszeretete és hazafisága iránt. A német nép bizik abban, hogy a két ország között meleg barátság fog kifejlődni. — A németek tiszteletére adott bankett után dr. Spuller német részről kijelentette az újságíróknak, hogy örömmel jöttek ide tanulmány utra. — Utközben Budapesten is igen szívélyes fogadtatásban részesültek. Dr. Spuller megállapította, hogy Horthy magyar kormányzó mohácsi beszéde egész Európában nagy viszhangot keltett, s ez arra mutat, hogy Jugoszlávia és Magyarország között helyre áll

a jó viszony, — az igaz barátság. — Minden politikának az a célja, hogy a népek kibékülését és barátságát elősegítse. Ismerem a szerb népet még a háboru idejéből és csak tisztelettel beszélhetek a szerbek emberi és hazafias tulajdonságairól.

A háborut nem a német nép, hanem a német katonai körök viselték Szerbia ellen, azért nem lehet felelőssé tenni Németország népét.

Ellenbeck képviselő az újságírók előtt így nyilatkozott: Ma van az a történelmi pillanat, amikor Németországot felveszik a népszövetségbe. Ez a felvétel Nincsic jugoszláv külügyminiszter elnöklété alatt történt, akinek tehetségét egész Németország elismeri.

Bizom abban, hogy a mi látogatásunk előfutárja lesz egy tartós barátságnak.

A németek ezen tanulmányutjukon ellátogatnak dél Szerbiába, Szloveniába, Horvátországba és Dalmáciába.

A volt román trónörökös októberben visszatér Bukarestbe.

Károly volt trónörökös tudvalevőleg néhány héttel ezelőtt Párisban kibékült apjával, Ferdinánd királlyal. A király és a volt trónörökös találkozásának és kibékülésének hírével is nagyobb meglepetést kelt Romániában az a legújabb hír, amely szerint Károly volt trónörökös október elején visszatér Romániába, Ferdi-

nánd király hívására. Hogy a volt trónörökös visszatérésének lesznek-e alkotmányjogi következményei, azt még egyelőre nem lehet tudni.

Hivatalos helyen egyébként közölték a sajtóval, hogy Ferdinánd király egyelőre elhalasztotta az országba való visszatérését.

Nem emelik fel a vasutitarifát.

Mint ismeretes, legutóbbi híre terjedt annak, hogy a közlekedésügyi miniszterium október else-

jétől kezdve új magasabb vasuti tarifát léptet életbe. Megbízható helyről szerzett értesülésünk sze-

rint a közlekedésügyi miniszter egyelőre elállt a vasuti tarifa emelésének tervétől. Bizonyos körökben tudni vélik, hogy a közlekedésügyi minisztérium a tarifa-emelést egy későbbi időpontra halasztotta, ezzel szemben azonban megbízható helyen úgy tudják, hogy belátható időn belül egyáltalán nem gondolnak a vasuti tarifa emelésére.

A jelenlegi vasuti tarifát a gazdasági körök intervenciójára hagyták meg, amelyek meggyőzték a közlekedésügyi minisztert, hogy az ország kereskedelmi és gazdasági élete nem bírja el a vasuti tarifa emelését és a teheráru díjzabásnak felemelése katasztrófális hatással lenne különösen az ország exportjára.

Egy szerb újság perszonál uniót ajánl Magyarországnak és Szerbia között

Beograd. A magyar kormányzó mohácsi beszédének visszhangja támadt ma. A független radikális »Radikal« című lap utalva a történelmi multra, amidőn a szerbek együtt harcoltak a magyarokkal, ezeket írja: Magyarország századokon át perszonál-unióban élt Ausztriával. Azt hisszük, nem állítunk vakmerőséget, ha kijelentjük, hogy a magyarok bizonyos fokig hozzászoktak a perszonál-unióhoz. A magyaroknak ez a hagyománya talán ma is hasznos lehet a Magyarország és közöttünk való viszony kialakulása szempontjából. Lehetséges, hogy Magyarország és államunk között a perszonál-unio volna a legjobb forma, melyben barátságunk kialakulhatna és a maga számára még, mint állandó történelmi alakulat biztosítható a jövőt. Ez talán még ideális alakulat volna.

A cikk azzal fejeződik be, hogy ez az ideál lehetséges és meg is valósítható. Megemlíti a belgrádi lap még azt is, hogy az Árpád család rokonságban volt a Karagyorgyevicsekkel.

Érdekes, hogy a román lapok miodebben nem találnak semmi feltűnőt sőt a magyar-szerb barátságot még csak a távol jövőben képzelik el.

Az első kaland.

(Svéd elbeszélés.)

Irtá: L. O.

(3. Folytatás)

A három női szentből álló csoport már kész volt. Szent Ágota a hóhérlegények által levágott mellét tányéron tartotta, mint két strucctojást; szent Katalin egy lottó-kerékre lépett; szent Teodóra pedig kibontott hajjal nyújtotta előre a két kezét. Ez utóbbit Valens császár egy rossz hírű házba záratta, de erénye csodálatos módon érintetlen maradt. Alessandro a fekete szakállát birizgálta, s leplezetlen érdeklődéssel bámulta a három hölgyet, melyek nemcsak próbái voltak Carlo Dolce által befolyásolt ecsetjének, hanem három kellemes élményt idéztek föl emlékezetében a saját életéből. Az erényes Teodóra meglepő módon hasonlított Flaminiára. Ugyanaz a barna hullámos haj, alacsony, kerek homlok, s buja alak.

Pasquale, a San Giusto orgonistája kezdetben lelkiismeretesen figyelt minden hangra, s a mankojával ütötte hozzá a taktust (mert nagy haj-

lama volt a köszvényre), később azonban mindmennyire jutott Thyestes és Klytämnestra operaházi Hellaszától. Hegyes feje hosszú vékony orrával lehanyatlott a mellére, s szempillái lecsúszdtek. Ahogy két kezével a botját szorongatta, olyan volt fekete ruhájában, mint egy bóbiskoló madár. Templomkájának alkonyati békéje kékesen, hűvösen ereszkedett le rá. Az oltárok papirosvirágjai meglevenedtek, izzottak s oly illatot árasztottak, mint annak a kertnek mákvirágjai és rózsái, melyben gyermekkorában hancurozott. Az orgona csak úgy harsozott az ujjai alatt. Oly gyönyörűt játszott, hogy maga is meg volt hatva, s lágyan a vállára nehezedett egy kéz. Nem anyának, nővérnek vagy szeretőnek a keze volt ez, hanem egy ismeretlen, soha nem látott asszonyé, aki azt fogadta meg egyik fogadalmi táblán, hogy sohasem tagad meg kézszerítást, ha szenvedővel, bánat alatt roskadóval, vagy elhagyatottal találkozik. Ugy érezte, hogy mindez ő.

A tudós és piszkos Pomponacio, akit ébren tartott kritikusi büszkesége és nagyon parfümös spanyol tubákja, legtovább állta a sarat, de

végre is beadta a derekát. Dolgozott benne a hőség, no meg a narancslítkör, mely mellette állt az asztalon.

Tőle énekelhettek és zongorázhattak. Egy marék tarka papírszalaggal a tonzurája körül alkalmatlankodó legyeket hesegette el s valamit suttogott Aleksandro fülébe a Kuria legújabb botrányáról, aki azonban szórakozottan felelt, mert el volt merülve a három festett asszony szemléletébe.

Egy hosszú elnyújtott tremoló végre azt jelezte a hallgatósággal, hogy a szerelmi kettős a vége felé közeledik. A zongora elhallgatott, s a kanonok hirtelen betoppant a szobába, mintha meg akarta volna lepni a hallgatóságot.

No Pasquale mit szól a nagy duóhoz?

A kis kántor összerezsent, s lassan fölvetette megrémült gyámoltalan tekintetét.

— Remek, nagyszerű, különösen a nagy d-dur ritornell.

— D-dur? Hova tette a füleit kedves Pasquale? Hiszen ebben a duóban semmi d-dur nincs.

A kis kántor oly zavartan marcolázta a botját, mint a csinaen ka-

pott gyerek, s lemondott volna nyomorúságos fizetésének a feléről, ha tudta volna, hogy mit kell válaszolnia. Alessandro azonban kivágta.

— Legfőbb ideje kedves nagybátyám, hogy ezzel a rendkívüli operával elkészüljön. Ne vegye hizelgésnek, de Piccini meg fogja irigyelni érte, mert ha igaz, a svéd király ma megérkezik.

— Mit mond Alessandro — kiáltott Flamina. Meglepetésében ott maradt a küszöbön s hevesen legyezte magát festett legyezővel.

— Bizony B. kvartélymester ma délelőtt már lakosztályt is választott a Hotel l'Universben. A király estére érkezik meg.

— Milyen ember a svéd király? Derék, szép ember?

— Nem hinném.

— Udvarias?

— Nagyon fáj, hogy ki kell mondanom, drága Flamina, de nem az a hire, mintha bolondja lenne az asszonyoknak.

(Folyt. köv.)

Glászi-Hirek.

— **Oszebni glászi.** Dr. Popp Fülöp ev. sinyor zagrebecski, cerkevni pred-vednik ev. zinata novo-vrbaskoga, sze je z potüvanya po Prekmurji v pondek vrno nazá v Zagreb. — Dr. Saria vszevudsiliski professor, v Beogradi kotruga ev. zinata novovrbaskoga, sze v nedelo v M. Szoboti müdüo i z-poszvetsüvanya ev. D. D. tao vzeo.

— **Szodnizski glász.** Dr. Mak szodnik ar. szodnije v M. Szoboti na civilnom oddelki je preminöcsi tjeđen po premesztitvi odisao z-M. Szobote.

— **Ogen.** 11.-ga t. m. vecsér ob 10 öri sze je. escse doszëmao od neznanoga vrozka vü'gao magazin g. Osterca v Beltinci, ki je v bližini z-onim magazinom vu sterom je szhranyeni petroli benzín. Takojnsnyemi mocsnomi prisizki gaszilcov je zahváiliti, ka sze je vëksa neszreca nê zgodila.

— **Odlicsen mlekar** — Prekmurec Paucsics Franc z Tešanovec, lasztnik „Prve Prekmurszke Mlekarne“, je na Ljubljanszkom veleszejmi razsztaavljeni meo zmöcsaj lasztnoga pridelanya, za sztero je döbo kak za priznanye bruncsatno medalijo.

— **Solszki vlák.** Komiszija za szpremembo vöznoga réda na dr'zavni zeleznicaj ze dela. približava sze 1. okt. gda v valanoszt sztopi növi vözni réd. Kak szmo z dobre sztráni informërani, po növom vöznom rédi zgübimo dvá vláka próti Maribori i dvá próti Hodosi. Csi 'ze zelezniska uprava je nepopüsztliva v tom táli i sze vláki rézan reducërajo, osztáne pitanye, ali szo kompetetni faktorje premislavali kaj od táksega vláka, ki bi tak büo v vözni réd vpsztaavljeni, da bi priso ob pol 8 öri v M. Szoboti i tak za gimnazijálcé büo pripravën tüdi kak solszki vlák. Tö je za naso deco velke vrëdnoszti, i bi privlékao doszta vecsëce za gimnazijó, csi bi sze pravcajt-no vpelao. Vendar pa zaté je tüdi escse nê prekeszen, ki 'ze hodijo v sölo, szamo ga forszërati.

— **Neszreca z motorbiciklom.** Hrzič mladni szvetnik gozdni nadzornik z M. Szobote je z motociklom, z sterim sze je escse nê znao prav dobro voziti, t. m. 15 ga tak neszrečno zavozo v vársasi v edno drëvo, ka szo ga nezavesztaoga neszli v spitao.

— **Za potoke csisztiti je vezdaj najpepse vrëmen, ár szo szühi, národ pa szejati tak ali tak nemre.** Dobro bi bilö csi bi sze poglednolo csiscsenyé lam, gdé szo je nê csisztiti nego szo szamo tratnico podrezali nisterni, gda pa kolicskáj vecs vodé pride, bödo travnicje znovics plavali i szmüdovec póvali, na skodo tüdi i tisztim, ki szo manyé pripadajöcsi del rédno zcsisztiti. Csüdno je ka tüdi i zatö lüdi dobroto more oblászti prisziljövati lüdi.

— **Növa kasza v Predanovci.** V Predanovci sze je gori posztávilna növa poszojilnica. Prvi uradni dén má 3. ok-tobra 1926, v hízi goszp, Vljaj Franca. Pri poszojilnaci szo póleg najbögsi kmetovje v Predanovci, tak ka szo pé-aezi v csiszta gvüsnom meszti. Poszojilnica dávle posojila na 10 procentov brezi intabulácije szamo na kezese. Sto motri vlo'zi, dobi 6—7 procentov.

— **Podružnica S. L. D. v Murški Szoboti** opozarja svoje çlane na çlanek v „Lovcu“ od septembre t. l. glede polovické vožnje do 50 km. po železnici. Kdor želi od S. L. D. v to svrho za-

loženo izkaznico, naj odda çlansko izkaznico za leto 1926 z zneskom dinar 5 — najdalje do konca septembra t. l. pri tajniku g Krivic-u.

— **Személyi hírek.** Dr. Popp Fülöp zágrebi ev. esperes, az ev. novivrbászzi zsinat egyházi elnöke, Prekmurjében tett egyházi látogatását befejezván, a M. Sobotában e hó 12-én megtartott diák-otthon felszentelési ünnepélye után 13-án visszautazott Zágrëbba. — Dr. Saria Balduin egyetemi docent Beograd, a novivrbászzi ev. zsinat tagja, e hó 12-én az ev. diákotthon felszentelésén résztvett, s 13-án visszautazott Beográdba.

— **Bírósági hírek.** Dr. Mak a M. sobotai kir. járásbírószág polgári ügyosztályának bírója M. Sobotáról elhelyeztetett s az új állomáshelyére eltávozott. Kik mint kiténő jogász ismerték, sajnálkoznak utána.

— **Tüz.** Filó János Csekecskavászi gazdálkodó lakóháza, istállója és gazdasági épületei, a benne levő gazdasági eszközökkel f. hó 7-ről 8-ára virradó éjjel leégett. A kárt 34 ezer dinárra becsülik.

— **Szerencsétlenség szántás közben.** Bencik István lukacsevcei gazda e hó 7-én teheneivel kiment szántani. A nagy forrószág közepette a tehenei megvadultak, a gazda megbottlott, elesett, miközben az ekevasa elkapta a lábát s azt valósággal széjjelmarcangolta. Rögtön bevitték a kórházba, de segíteni rajta már nem lehetett, még amputálással sem; mert a nagy vérvesztéshez még vérmérgezés is járult, s 10-én meghalt.

— **A telefon bevezetését Puconcén** ahogy a község a 2800 dinár szerelési költséget lefizeti, a póstaigazgatóság engedélyezi. Reméljük, hogy a gyár és a kereskedők, kik e kulturintézményben leginkább vannak érdekelve, tetemes összeggel járulnak hozzá s a telefon ügye el lesz döntve.

— **Prekmurjei iparosok vendéglösök és kereskedők** most választanak először képviselőket a ljubljánai ipár és kereskedelmi kamarába. Ez az egyedüli közigazdasági parlament, hol az ipár és a kereskedelem védelme összpontosul, tehát itt okosan és meggondoltan cselekedni. Miután nálunk kétliszta ismeretes, az összes szlovén pártok által összeállított kereskedők és szakiparosok jelölt lisztája és a demokráta által benyújtott liszta, magától értetődő, hogy a mi kereskedőinknek szakmájukat kell támogatniok épügy mint iparosainknak is, — ha szakmájukat előbbrevinni akarják, — nem pedig politikai szervezeteket, mert politika nem való olyan szakintézménybe amilyen az ipár és kereskedelmi kamara. Azért minden kereskedő azt a névsort ragassza a szavazólapra: melynek elején *Jelačin* neve van, iparosok és vendéglösök pedig azt, melyiken elől *Ivan Ogrin* neve áll, s amelyen Szukics Ferenc a M. szobotai ipartestület elnökének neve is van. Ezt a piros cédulát ragasszák a szavazólapra, ezt tegyék a szavazólap borítékjába, ragasszák le jól és tegyék a szavazóbizottságunk szölv borítékba a legitimáció-

val együtt s adják a postára. Bárki más akaratotokban meg akar zavarni, ne higgyetek neki.

— **Telefon.** Turnicsa község mint jogi testület a felállítandó telefonhoz 5000 dinárt, egyesek 1000 dinárt ajánlottak fel költséghozzájárulás képen. Ha Dobrovnik és Bogojna, mint gócpontok szintén felkarolják az ügyet s segítik az előirányzott 34 ezer dinár költséget előteremteni, akkor az új telefon vonal meglesz.

— **Halott anyának élve született gyermeke.** Franciaország Amiens városában történt egy nagy feltünést keltő eset. Egy nőt sürgösen kellett beszéltetni szülés előtt a kórházba, ahol dr. Robert a szülészeti osztály főorvosa megöperálta. A műtét azonban már nem védhette meg az anya életét, mert az meghalt. Már egy félórája halva feküdt az anya, mikor a főorvosnak sikerült a kis magzatot a holttestből kimenteni. Eleinte azt hitték, hogy a kis gyermek is halott, mert nem mozgott, de az élesztési kísérletek folytán kezdett lélegzeni, mozogni s végre sirni. A kicsike most egészséges és egészen rendesen fejlődik.

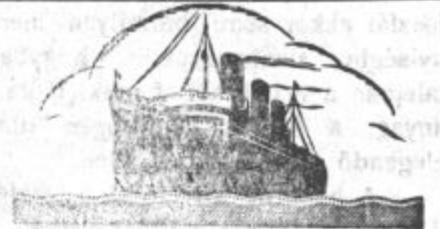
— **Sulyos baleset.** Ritlop Mátyás lipai lakos a kovácsműhelyben tartózkodott, mikor egy tüzesvasat kalapáltak. Egy égő vasszilánk véletlenül épen Ritlop szemébe repült s oly sulyos sérülést okozott szemgolyóján, hogy az orvosi beavatkozás dacára is valószínűleg látóképességét fogja elveszíteni.

— **Hogy néz ki a béke.** Egy újság ijesztő milliós számokban mutatja ki, hogy egyes államok mit költöttek fegyverkezésre 1913-14-ben, s mennyit a múlt 1924 25. évben. Majdnem mindenhol sulyos emelkedés mutatkozik. Azon államok, amelyek csökkentették kiadásait, azok hatalmas szövetségeket kötöttek. Egyeseket pedig a békeszerződések anynyira lefegyvereztek, hogy azoktól egyenlőre nincs mit tartani. Most Genfben azt mondja Briand a nagy francia delegatus, hogy többet soha sem lesz háboru.

— Egy kissé odább mindjárt lehet olvasni, hogy Románia Olaszországban 150 ezer puskát, 12 millió töltényt, 3000 gépfegyvert vett. — Hát így néz ki a béke?

— **Hol volt Sobri Jóska tanyája?** A régi betyár-zsivány világnak egyik híres alakja volt Sobri Jóska, kinek emléke ma már csak mesékben él a nép között. Ennek a híres zsiványnak és bandájának a tanyáját találták most Veszprém megyében Balaton-almádiban az öreg hegyen. — Itt találták meg a kőbányában robbantás alkalmával azt a rejtek helyét, melyet sem a vezér maga Sobri Jóska, sem pedig bandájának egyik tagja sem akarta elárulni sohasem. Robbantás alkalmával egy nagy teremre akadtak a munkások, melyben kőből kifaragva szekrények, nyoszolyák, tűzhelyek voltak és mindenféle széthányt ruhadarabok is

bizonyították, hogy ott emberek laktak. — Ez az üreg oly nagy, hogy 40—50 ember is elfér benne. — A falba ujjnyi vastag betükkel van bevésve Sobri Jóska, Kovács János és Mészáros Pali s még más híres szegény legények nevei. Ezen üreghöz tartozik még több verem is, itt tartották bizonyosan a rablott holmikat. Találtak még itt fákyta, gyertya, méceses maradókat, rozsdás puszkákat is, egy sarokban pedig rozsdás és széttörött bilincs darabokat is, ezekbe bele van vésve: „Veszprémi tömlöc“. — A kijárás innen felfelé az öreghegy tejére bozótok közé vezet, mutatja a falhoz támasztott két régi létra, s egy ledobott kötélhágcsó. Annak idején ezt a rejtek helyét a leggondosabb kutatás dacára sem tudták soha felfedezni. A mostani leletek jórészt a budapesti országos bűnügyi muzeumba szállították.

Hamburg-Amerikai vonal

Utások szállítása a legmodernebb gőzhajókkal:

Hamburgból az Északamerikai Egyesült államokba

Hamburgból—Kubába
Hamburgból—Mexicóba
Hamburgból—Argentiniába
Hamburgból—Braziliába
Hamburgból—Uruguayba.

Mindenemű utbaigazítást azonnal és díjtalanul ad Vezérügynökség S. H. S. részére

J. G. Draskovič, Zagreb,

„B 2“ cesta br. 3., ugyszintén a fiokok:
Beograd, Balkanska u. 25., Ljubljana, Kolodvorska u. 30., nemkülönben Sušak, Split, Metkovič, Gruž, Makarska, Cetinje, Veliki Bečkerek, Pančevo, Osijek, Sombor, Subotica, Novi Sad, Bitolj és Dolnja Lendván.

Kmetzka hiža

v prav dobrom stanju z vsemi pritklinami se poceni proda. — Pogoji se zvejo: Grasjka ulica 8.

Kupi

takoj se več vagonov zdravih jabolk za prešanje. Pismene ali ustmene ponudbe je poslati z navedbo cen za kg. na Franca Babič v Gradu M. Soboti št. 1.

Z-hája vszako nedelo Napreplacilo za fr-
tao leta v domovini: 15 Din. zvun SHS.,
18 Din. v Ameriko 20 Din. Cena anonc
za □ cm: med textom i izjave i poszlano
1.50 Din reklame 1— mali oglaszi 0.70 Din.
i dávek. Pri vecskrat popuzst.

Rökopiszi, ki sze ne szhránijo i ne vrnéjo sze
poszlajo:
Reditelsztvo i oprávnistvo Mörzka Krajina
M Á R K I S E V C I br. 20.
—: Postni csekovni racsun broj 12980. —

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide
küldendők:
M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal
post. MURSKA SOBOTA.
—: Postatakarék számla száma 12980. —

Megjelenik minden vasárnap Előfizetési ára
negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre
18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.
ként: szövegkört és nyilttér 1.50, rendes
1—, apróhirdetés 0.70 Din és az illeték-
Többszörinél engedmény.

GAZDÁLKODÁS.

A szuperfoszfát érvényesülésének a feltételei.

(Folyt. és vége.)

Minden esetben a leghelyesebb, ha a gazda saját földjén győződik meg arról, mennyi az a műtrágyaadag amelyet a növények haszonnal meghálálnak. Mert ahány gazdaság, annyiféle s talaj. Jó erőben lévő, televényben gazdag talajon a kat. holdankint 150 kg. szuperfoszfát alkalmazása már nagyban fokozza a termést, viszont tápanyagszegény földün megeshetik, hogy 200 kg.-nál is többet kell — legalább első ízben — alkalmazni, hogy kellő nagy legyen a terméstartalom.

Nem fejthet ki hatást a szuperfoszfát akkor sem, bármilyen mennyiségben alkalmazzuk is, hogyha a talajban a másik két fontos táplálóanyag, a káli és a nitrogen nincs elegendő mennyiségben jelen.

A háborút követő első esztendőben, amikor a műtrágya-árak állandó hullámzásával a gazda nem igen tudott eligazodni, vajjon a műtrágyázás ráfizetéssel vagy haszonnal jár-e, bizony igen sokan elállottak a szuperfoszfát használatától. Ma amidőn a viszonyok ismét ugy alakultak, hogy a műtrágyák árai szilárdak és a békebeliekhez hasonlóak, mindenki meggyőződhet arról, ha egy kis számítás végez, hogy a műtrágyázás jelenleg is olyan jövedelmező, mint békeben volt. Mert a háboru előtt 100 kgr. 18%-os szuperfoszfát, zsákkal és szállítással együtt, körülbelül 50 kgr. buza árába került. A helyzet ma is ugyanaz, vagyis a szuperfoszfát-műtrágyázás költsége már akkor megtérül, ha 100 kg. szuperfoszfát után holdankint csak 50 kg. buzaterméstartalom mutatkozik. Ámde 100 kg. szuperfoszfát után legkevesebb 100 kg. terméstartalmat lehet elvárni, sok esetben azonban, különösen gyengébb talajokon nem ritka a 3—4 métermázsás terméstartalom sem. Azonkívül mint haszon jelentkezik a nagyobb szemterméssel a nagyobb szalmatermés is, továbbá az az érték, amely a buza után vetett növények többtermésében mutatkozik, mert a szuperfoszfát hatása nemcsak egy évre terjed, hanem mint utóhatás, a második és a harmadik évben is jelentkezik.

(„A Munka“)

Dermedés, Szarvasbetegség. Latinul: Tetanus.

Németül: Starrkrampf.

Irta: Nemes állatorvos, M. Sobotán.
Kötelességemnek tartom figyelmeztetni a gazdákat, különösen a lovasgazdákat, hogy ez évben most vi-

dékünkön a penészgombák és a dermedés bacillusai nagyon életerősek, erősen fejlettek, igen elszaporodtak, az utóbbiaknak megbetegítő erejük szokatlanul nagy. Nemcsak a föld felszínén, hanem a lovak bélsárában is elszaporodtak a tetanus bacillusok. A sajátságos időjárás, némiképpen minden esetre elősegítette szaporodásukat, életerejüket. A bacillus nem volt nagyon szívós a természet viszontagságaival az életet pusztító hatásával szemben, sokkal szívósabbak a petéi, ezeket sporáknak nevezik. Az erős napfény (ez évben nem volt), 12 nap alatt, szétszórta napfény 1—2 hónap alatt öli meg a bacillust, de rothadó anyagokban, bélsárban sokáig élnek, különösen melegben, sőt eleinte el is szaporodnak. A spórák sötétben szárazon eltéve, 11 év múlva is még fertőzőképesek.

A dermedés bacillusa főleg szűrt avagy szövetelhalással járó, zúzott, de metszett sebekben is telepszik és szaporodik, és mivel oxigénszegény szövetben is élni képes, a gyorsan begyógyult sebben a hegyszövet alatt is jelen lehet. A sebbe bekerülhet sebzés alkalmával, de gyakoribb a sebek fertőzése utólagosan, pld. az állat sebével a lótrágyába fekszik. A nyílt sebbe a ló hosszúra hagyott, félre nem kötött, szennyes farkával bele legyezi az utca porát; a kocsis istálló-sepréskor a sebbe hajtja a seprével felkavart porzó lótrágyát; a szél belefújja a sebbe a fertőzött talaj porát. Különösen a kerti föld (mert az főleg lótrágyával lesz trágyázva), de leginkább a lótrágya tartalmazza leggyűrűbben a dermedés bacillusait. Nemcsak a talaj és a ló-bélsár száraz porában élőködnek e veszélyes bacillusok, hanem a mocsaras tájak iszapjában, a trágyalében, a gyenyben is jelen lehetnek. A felsoroltak főleg külsőleg fertőznek. Az ép nem sebzett nyálkahártya megvédi az állatot a belső fertőzéstől. Belsőleg is fertőződhet az állat. A különböző takarmány nemekben, elsőrendűen a szénán szintén van igen sok bacillus és így érthető, hogyha a zablától, a szájból és az alsó állkapocsra helyezett kötőféktől, az éles fogaktól a száj, a nyelv, a különféle bögöly-álcáktól, férgektől a garat, nyelöcső, gyomor, epésbél és végbél nyálkahártyája sebződik, a dermedési bacillusok abba bele telepednek és élnek világukat, termelik a mérgező hatású váladékait: ezeket tetanustoxinoknak nevezik. E toxinok persze a sebből az állat testébe, sejtjeibe kerülnek; a sejtek, főleg az idegsejtek igen nagy vegyülési vonzalommal vannak irántuk, annak ellenére, hogy megbetegednek, sőt meghalnak tőlük. E mérgek hatásai bár eléggé ismeretesek, egyes finomabb kémiai vegyfolyamatok ezideig nem elég tisztázottak.

Elégedjenek meg a t. olvasóim azzal, hogy a mérgek végeredményükben az akaratos izmokat tartósan összehúzódnásra ingerlik és ezáltal az állat teste megmerevedik, az öntudat megváltoztatása nélkül.

(Folyt. köv.)

Egy jó karban levő
motorbicikli
jutányos áron eladó, ugyan-
ott férfi vagy női bicikli
kölcson kapható, órákra vagy
egész napra.

P. FLISAR műszaki üzete
Berger-ház (főter)
MURSKA SOBOTA.

Ne sajnálja az időt

se a fáradságot és győződjön meg személyesen, hogy a legszebb Párisi és Bécsi kalapmodelok és kalapujdonságok legjutányosabb áron csak A. KIRÁLY dívatáru kereskedéséből kaphatók. Szalma kalapok backfischok részére 50—120 Din.-ig, szalma kalapok hölgyek részére 75—175 Din.-ig. Szalmakalapok gyermekek részére 40—65 Din.-ig. Gyászkalapok rendelésre 24 óra alatt elkészülnek. Mindennemű kalap alakítások úgy mint formáztatás, átvarás és festés a legpontosabban és a legolcsóbb áron készítetik. Ugyan itt nagy választék női és gyermek harisnyákban, kötények, bluzok pipere cikkek mindennemű kötött áruban. Állandóan nagy választék megtekinthető, minden vételkényszer nélkül.

Szolid árak! Pontos kiszolgálás!
A. KIRÁLY
trgovina s klobuki, perilom in kratkim blagom
MURSKA SOBOTA (fő tér Berger-féle ház.)

Vljudno naznanjam vsem p. n. interesentom, da bom imel že za prihodnjo šolsko leto v zalogi

Šolske tiskovine in knjige

za gimnazijo in vse osnovne šole v Prekmurju. — Gg. profesorjem, učiteljem in trgovcem s knjigami priznavam 10%-ni popust pri večjem naročilu.

Priporočam se

I. HAHN

trgovina s papirjem in knjigami
v MURSKI SOBOTI.

K odaji je

v Murski Soboti

lepa zidana hiža, obsztójécsa z 4 szobe, kühnya, spajz i mala klet, velki ograd za zelenjavo i sadovnim drevjom. — Pozvediti pri

trgovci **CZIPOTH VIKTOR** kereskedőnél
Murska Sobota.

Eladó

Murszka Szobotában

szép családi ház, mely áll 4 szoba, konyha, éléskamra és kis pincéből. A házhoz szép nagy veteményes kert sok gyümölcsfával tartozik. — Érdeklődni lehet